

Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí · Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí

JESSICA

Nový způsob využívání finančních zdrojů EU na podporu udržitelných investic a růstu v městských oblastech

Co je JESSICA?

Akronym JESSICA vznikl z počátečních písmen názvu iniciativy **Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas** (Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí). Tuto iniciativu připravuje Evropská komise a Evropská investiční banka (EIB) ve spolupráci s Rozvojovou bankou Rady Evropy (CEB). Podle nových postupů mají nyní členské státy možnost použít část svých grantů poskytnutých EU ze strukturálních fondů pro uskutečnění návratných investic do projektů, které jsou součástí integrovaného plánu udržitelného rozvoje měst. Tyto investice, které mohou mít formu vlastního kapitálu, úvěrů nebo záruk, směřují do projektů prostřednictvím fondů rozvoje měst, případně prostřednictvím holdingových fondů.

Kdy vstoupí tato iniciativa v platnost?

Operační rámec JESSICA vymezuje balíček právních předpisů týkajících se strukturálních fondů EU pro programové období 2007 až 2013¹. V současné době se vypracovávají operační postupy, které nabudou účinku, jakmile Evropská komise oficiálně schválí operační programy².

Aby členské státy mohly využít zdroje JESSICA, musejí do svých operačních programů zahrnout městskou agendu, nejlépe společně s prohlášením o potenciálním využití JESSICA pro realizaci této agendy. Členské státy poté rozhodnou, jaký podíl prostředků poskytnutých ze strukturálních fondů chtějí použít prostřednictvím JESSICA.

JESSICA neznamena nový zdroj finančních prostředků pro členské státy; jedná se spíše o nový způsob použití stávajících přidělů ze strukturálních fondů na podporu projektů rozvoje měst.

Co se rozumí pod pojmem „integrováný plán udržitelného rozvoje měst“?

Integrovaný plán udržitelného rozvoje měst představuje soubor vzájemně propojených kroků, jejichž cílem je zajistit trvalé zlepšení hospodářských a sociálních podmínek a fyzického a ekologického stavu města či určité městské čtvrti. Klíčem k úspěchu je „integrace“, což znamená, že veškeré politiky, projekty a návrhy se posuzují ve vzájemné souvislosti. V tomto ohledu by měla být součinnost mezi jednotlivými prvky plánu taková, aby účinek plánu jako celku byl větší než součet jeho jednotlivých částí, pokud by se realizovaly izolovaně.

Plány rozvoje měst a městských čtvrtí, vypracované a přijaté v mnoha členských státech v souladu se stávajícími protokoly urbanistických studií, pravděpodobně pod tuto definici spadají. Dobrý základ pro integrovaný rozvoj měst by mohly rovněž poskytnout nezávazné plány a jiné strategické dokumenty schválené po uskutečnění veřejných konzultací a řádného posouzení vlivu na obyvatelstvo.

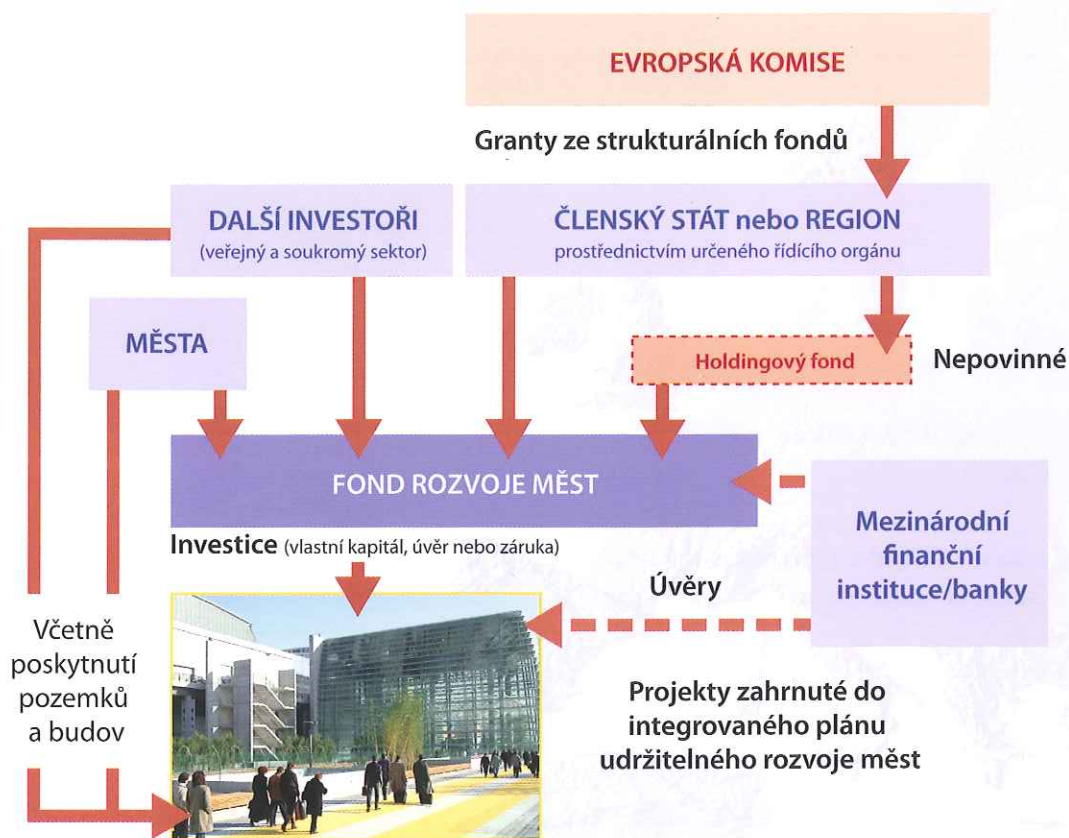
EIB, která v posledních 5 letech poskytla na projekty městské dopravy a obnovy měst úvěry ve výši téměř 30 miliard EUR, má značné zkušenosti s přípravou a financováním projektů rozvoje měst v celé Evropě. Poté co se Rada EU dohodla³, že se regenerace měst stane významnou složkou společné politiky, EIB své aktivity v této oblasti zintenzivní. Na žádost iniciátora projektu proto EIB rovněž posoudí, zda je možné vyvolat pákový efekt poskytnutím svých vlastních finančních zdrojů na projekty rozvoje měst podporované iniciativou JESSICA.

¹ Tento balíček se skládá z nařízení; v případě JESSICA se jedná o nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, články 36, 44 a 78, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006, články 7 a 8, a nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, články 43, 44, 45 a 46.

² Operační programy jsou podrobné strategie dohodnuté mezi členskými státy a Evropskou komisí, které se týkají využívání prostředků ze strukturálních fondů EU a odpovídající výše spolufinancování během období let 2007-2013.

³ Neformální setkání ministrů konané v Lipsku ve dnech 24. a 25. května 2007.

Jak se čerpají prostředky JESSICA?

Co je fond rozvoje měst?

Fondem rozvoje měst se rozumí fond, který investuje do partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a do dalších projektů zahrnutých do integrovaného plánu udržitelného rozvoje měst. Aby mohl fond rozvoje měst využívat zdrojů JESSICA, musí mimo jiné prokázat dostatečné zkušenosti a nezávislost řízení, předložit komplexní obchodní plán a rozpočty nutné pro realizaci kvalifikovaných projektů a prokázat silné finanční zázemí. Fond rozvoje měst nemusí přijmout konkrétní právní formu; může být samostatnou právnickou osobou nebo jej lze zřídit jako „oddělenou finanční jednotku“ v rámci stávající finanční instituce. V takovém případě se musejí prostředky JESSICA účtovat zvlášť a je třeba je jasně oddělit od ostatních aktiv dané finanční instituce. Fondy rozvoje měst lze zřídit na vnitrostátní, regionální či místní/obecní úrovni podle charakteru integrovaných plánů rozvoje měst nebo připravovaných projektů nebo podle zájmů investorů.

Jaké typy projektů jsou způsobilé?

Pravidla pro způsobilost výdajů na projekty v rámci JESSICA, která jsou stejná jako pravidla pro použití prostředků ze strukturálních fondů obecně, zohledňují i konkrétní vnitrostátní podmínky. Až na určité nezpůsobilé položky uvedené v právních předpisech (např. bytová výstavba v některých členských státech), může JESSICA umožnit pružnější řízení projektů při dodržení pravidel způsobilosti, vždy za podmínky, že podporované projekty jsou součástí „integrovaných a udržitelných“ plánů rozvoje měst. Nezpůsobilé složky výdajů by se mohly například včlenit do většího městského projektu zahrnujícího více odvětví, pokud se na financování těchto nezpůsobilých složek získají dodatečné finanční prostředky z dalších soukromých či veřejných zdrojů.

Při posuzování toho, které projekty by mohly využít finanční zdroje JESSICA, je nutný integrovaný přístup. Prostředky JESSICA lze použít zejména na projekty v těchto oblastech:

- městská infrastruktura, včetně dopravních, vodohospodářských, energetických a jiných infrastruktur;
- kulturní nebo architektonické památky pro účely cestovního ruchu či pro jiné udržitelné využití;
- sanace bývalých průmyslových areálů, včetně vyklizení a dekontaminace;
- kancelářské prostory pro malé a střední podniky (MSP) a pro odvětví informačních technologií nebo výzkumu a vývoje;
- budovy vysokých škol, včetně zařízení zaměřených na medicínu, biotechnologie a jiné oblasti;
- zvýšení energetické účinnosti.

Co je holdingový fond?

Holdingovým fondem se rozumí fond, který investuje do více než jednoho fondu rozvoje měst. Ačkoli holdingový fond není pro provádění iniciativy JESSICA nutný, pro členské státy plyne z jeho zřízení několik výhod:

- dovoluje řídicím orgánům, aby určité úkoly spojené s prováděním iniciativy JESSICA delegovaly na kvalifikované odborníky; mezi tyto úkoly patří stanovení konkrétních kritérií pro provádění investic do fondů rozvoje měst, identifikování vhodných fondů rozvoje měst a doporučování investic do těchto fondů, projednání smluvních ujednání s fondy rozvoje měst, jakož i kontrola a podávání zpráv o výkonnosti těchto fondů;
- členské státy, v nichž je sektor investic do rozvoje měst méně rozvinut, mohou využívat zdroje JESSICA okamžitě ještě předtím, než vzniknou fondy rozvoje měst a než začne realizace kvalifikovaných městských investičních projektů; a
- holdingové fondy dovolují kombinování prostředků JESSICA s dalšími zdroji veřejného nebo soukromého sektoru pro investice do fondů rozvoje měst.

Jaké plynou z JESSICA výhody?

Hlavní výhody jsou tyto:

- **Opětovné využívání prostředků** – pokud se prostředky JESSICA investují prostřednictvím fondů rozvoje měst do způsobilých projektů před uplynutím programového období strukturálních fondů (n+2, tj. do konce roku 2015), veškeré výnosy/příjmy vytvořené touto investicí si mohou tyto fondy ponechat, nebo se vrátí řídicím orgánům, a poté se znovu investují do nových projektů regenerace měst. Pro ty členské státy, které mají před sebou perspektivu nižších grantů EU během příštího programového období, představuje JESSICA možnost trvalého posilování jejich současných finančních zdrojů.
- **Pákový efekt** – významným zřejmým přínosem iniciativy JESSICA je její potenciální schopnost zapojit soukromý sektor a mobilizovat tak další investice a zejména další zkušenosti v oblasti realizace a řízení projektů. V některých případech mohou investice soukromého sektoru přispět ke splnění požadavku na spolufinancování ze strany členského státu⁴. Ačkoli JESSICA umožňuje „přeměnu“ poskytnutých grantů na návratné investice, nevracejí se Evropské komisi a neměly by se tedy považovat za zadluženost veřejného sektoru.
- **Pružnost** – JESSICA umožňuje pružný přístup jak z hlediska širší způsobilosti výdajů, tak i z hlediska využívání prostředků JESSICA formou vlastního kapitálu, úvěrů nebo záruk.
- **Odborné znalosti a tvůrčí přístup** – členské státy, řídicí orgány, města a obce budou těžit z odborných znalostí bankovního a soukromého sektoru. JESSICA by v městských oblastech dále mohla mít katalytický účinek na oživení investičního trhu a doplnit tak další iniciativy nebo zdroje financování, které již v členských státech existují. Zapojení soukromého sektoru však musí zůstat v souladu s pravidly o poskytování státní podpory.

⁴ Nařízení požadují, aby se členské státy na financování svých operačních programů podílely určitou částkou, a to vedle prostředků poskytnutých ze strukturálních fondů. Tento podíl „vlastních zdrojů“ může být pro každý členský stát jiný.

Jaká je účast EIB v iniciativě JESSICA?

Jak je uvedeno výše, JESSICA je společnou politikou iniciativou Evropské komise a EIB. EIB v rámci JESSICA:

- poskytuje poradenství a pomoc vnitrostátním, regionálním a místním orgánům v souvislosti s prováděním JESSICA;
- podporuje využívání fondů rozvoje měst a osvědčených postupů v celé Evropě;
- působí jako holdingový fond, pokud ji o to členské státy nebo řídicí orgány požádají.

Při provádění iniciativy JESSICA by se měly zohlednit stávající urbanistické, sociální a hospodářské podmínky, jakož i právní a správní rámec na vnitrostátní, regionální a obecní úrovni. Tato skutečnost může vyžadovat vypracování přípravných studií pro regiony a města EU, a to s přihlédnutím k výše uvedeným obecným zásadám iniciativy JESSICA. Evropská komise⁵ se společně s EIB (a s příspěvkem CEB) a ve spolupráci s členskými státy a řídicími orgány budou snažit identifikovat potřeby na příslušné úrovni (vnitrostátní, regionální

⁵ Generální ředitelství pro regionální politiku (DG Regio).

nebo obecní) a v roce 2007, případně i v roce 2008 budou tato přípravná hodnocení JESSICA provádět. Na financování těchto studií, které uskuteční EIB, se podílí Evropská komise.

Na koho se obrátit s dotazy?

V případě dotazů týkajících se iniciativy JESSICA kontaktuje:

Operační skupina JESSICA (JESSICA Task Force)

Evropská investiční banka

100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

☎ +352 43 79 - 83069

☎ +352 43 79 - 63099

✉ jessica@eib.org

www.eib.org/jessica

ISBN 978-92-861-0674-3

© Fotografie: Grafické pracoviště EIB, SMTC-Tram Clermont-Ferrand

© EIB – 09/2008 – QH-78-07-297-CS-C